

ELNÖKI MEGNYITÓ

A jelen jubileumi ünnepség nagy eseménynek számít a hazai és nemzetközi erdészeti tudományos közeletben. Kevés ország dicsekedhet az erdészeti kutatás 75 éves megünneplésével. Hazánkban az erdészeti kutatás szükségességének már a múlt évszázad derekán sok fórumon hangot adtak, ez a kívánság azonban csak 1897-ben vált valósággá, amikor az akkori földművelésügyi miniszter elrendelte a minisztériumhoz tartozó kísérleti állomási hálózat létesítését. Az első kísérleti eredményekről — amelyek az így létrehozott szervezeten belül születtek — már két évvel később egy új, önálló tudományos folyóirat, az „Erdészeti Kísérletek” adott számot.

Hosszú lenne felsorolni a hetvenöt év alatt megtett utat. Magam részéről csupán két eseményre szeretnék kitérni. Egyik a jelenlegi intézet megszervezése 1949-ben, amely az elmúlt közel negyedszázad erdészeti kutatásának rohamos fejlődését alapozta meg, a másik, az MSZMP Központi Bizottsága tudománypolitikai irányelveinek megszületése, amelyek az Erdészeti Tudományos Intézet részére is beláthatatlan távlatokat nyitottak.

Az 1949-ben megjelent alapító rendelet még 70 főben, s ezen belül 34 kutatóban állapította meg az intézet létszámát. Az erdészeti kutatásnak megnövekedett jelentőségére, a fagazdaság-fejlesztésben elfoglalt egyre fontosabb helyére utal, hogy ma az intézet létszáma meghaladja a 300 főt, ezen belül pedig a kutatók száma 65 fő. A jelenlegi intézetnek két tudományos főosztálya, négy tudományos osztálya, s hét kísérleti állomásból álló országos kutatási hálózata van. Egyre szorosabb a kapcsolat az intézet és az erdőgazdálkodással foglalkozó vállalatok között. Évről évre fejlődnek az intézet külföldi kapcsolatai is.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága 1969 júniusában fogadta el a tudománypolitikai irányelveket. Az irányelvek megjelenésével lezárult a kutatásfejlesztés extenzív szakasza, s célul lehetett kitűzni a tudományos kutatás és a kutatási eredmények hatékonyabb felhasználását a szocializmus építése érdekében. Az irányelvek részletesen foglalkoztak a tudományos kutatás szinte valamennyi területével. Így kitértek — többek között — új típusú, hosszabb távra szóló kutatási tervek kidolgozására; a kutatás finanszírozási rendszerének fejlesztésére; a személyi állomány felfrissítésére és az itt-ott meglévő merev állapotok feloldására; a kutatás korszerűbb eszközökkel való ellátására; a hazai és a nemzetközi tudományos kapcsolatok fejlesztésére. Célul tűzték ki a kutatóintézeti dolgozók anyagi érdekelttségének fokozását, a kutatás és a realizálás meggyorsítását, a gyakorlattal való kapcsolat fejlesztését. Rámutattak a megfelelő tudományos közelet kialakításának, a kutatási eredmények objektív értékelésének, az egészségtelen tudományos monopóliumok felszámolásának szükségességére. Alapelvként mondták ki, hogy a kutatások a jövőben élvezzenek jelentős kedvezményeket, de ugyanakkor hathatósabban biztosítsák a népgazdaság gyorsabb és dinamikusabb fejlődését is.

Az irányelvek megjelenése után a Minisztertanács, a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium több rendeletben írta elő az említett célkitűzések realizálását. Ennek egy részét képezték — többek között — az Erdészeti Tudományos Intézet jogállásának és feladatának szabályozásával kapcsolatos intézkedések. A mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter 29/1970. sz. utasítása ennek megfelelően az intézet feladatkörét „a fatermesztés és a fakitermelés fejlesztésére irányuló komplex kutatás”-ban határozta meg, s a tudománypolitikai

irányelvek szellemében több éves időszakra rendelte meg az intézettől — az új finanszírozási rendszer alapján — egy célprogram és öt feladatterv kutatását.

A program, illetőleg a kutatási feladattervek kitérnek a fenyők termesztésének és faanyaguk felhasználásának fejlesztésére, a fafajok célszerű kiválasztási módszereinek kidolgozására. Foglalkoznak az erdővédelem elvi rendszabályainak — valamint az erdőkárok megszüntetési módozatainak — kidolgozásával, a fatermesztés közgazdasági feltételeinek és ösztönzőinek vizsgálatával, s nagy súlyt helyeznek a fakitermelés és a faanyagmozgatás komplex műszaki, valamint a fahasználat és a mechanikai feldolgozás vertikális fejlesztésére.

Ma már biztonsággal megállapítható, hogy a tudománypolitikai irányelvek, s az ennek alapján hozott intézkedések hatására nagyobb lett az összhang a népgazdasági célkitűzések és az intézeti kutatási tervek, valamint a népgazdasági, intézeti, és egyéni érdekek között. A nagy szellemi kapacitást és energiát koncentráló kutatóhelyek ma már jobban hasznosítják lehetőségeiket. Bővültek és hatékonyabbak lettek a különböző szintű kapcsolatok, jelentősen fejlődött a külföldi, elsősorban a szocialista országokkal való együttműködés. A szerződéses munkák vállalásának lehetősége — a dolgozók anyagi érdekelttségének növelése mellett — javította az intézetek pénzügyi helyzetét, s az étellel való kapcsolat-tartás, a kutatások realizálása, a gyakorlat által felvetett kérdések gyors megválaszolásának irányában hatott.

Az említettek teljes mértékben vonatkoznak az Erdészeti Tudományos Intézetre is. Megállapítható, hogy az ERTI-ben a tudománypolitikai irányelvek realizálása jól halad előre. Nőtt a gazdasági célú kutatások aránya, a rendelkezésre álló erőket sikerült a legfontosabb kérdésekre koncentrálni, s javult az intézet realizáló tevékenysége is. A további feladatok között elsőnek a különböző szintű és mélységű tudományos együttműködést emelném ki. A legnagyobbfokú népgazdasági hatékonyság csak intézeten belüli és intézetek közötti együttműködéssel valósítható meg. Fontos feladat továbbá, hogy a tudományos kutatás intenzívebben és koncentráltabban folyjék az egyes területeken. A kutatások koncentráltását a nemzetközi együttműködés nagyban elősegítheti, de a koncentrációhoz szelektálni is tudni kell a megoldásra váró problémák nagy tömege között.

Reméljük, hogy az erdészeti kutatás — amelyet az előző 75 év eredményei kellőképpen megalapoztak — az eddigi sikerek nyomán lendületesen halad előre, s elősegíti a tudománypolitikai irányelvek realizálását.

Amikor a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium Tudományos Kutatási Főosztálya, s a főosztályhoz tartozó valamennyi kutatóhely nevében gratulálok az erdészeti kutatás 75. évfordulójához, szeretnék erőt, egészséget és sok sikert kívánni az elkövetkező esztendőkhöz, az érdekelteknek ahhoz, hogy egyre nagyobb mértékben segítsék elő a fagazdaság-fejlesztési elképzelések megvalósulását; az Intézet mutasson utat a következő évtizedek fejlesztési irányaira, szerezzen méltó megbecsülést a hazai és külföldi szakemberek előtt, s váljék a fagazdaság-fejlesztés egyik legfontosabb szellemi központjává.